

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

בפני כבוד השופטת אביטל מולד

מדינת ישראל

מאשימה

נגד

פלוני (קטין)

נאשם

החלטה - נוסח לפרסום

- 1 כנגד הנאשם הוגש ביום 7.1.2018 כתב אישום המייחס לו שתי עבירות של סחיטה באיומים
- 2 לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), 5 עבירות של סחיטה
- 3 בכוח לפי סעיף 427(א) רישא לחוק העונשין, 3 עבירות של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק
- 4 העונשין ושתי עבירות של גניבה לפי סעיף 383 ו-384 לחוק העונשין.
- 5
- 6 2. על פי עובדות כתב האישום, במהלך החודשים מרץ –אפריל 2016 דרש הנאשם כספים
- 7 מקטינים אחרים תוך שהוא תוקף אותם ומאיים עליהם. באחד המקרים קיבל מקטין 15
- 8 שקלים, במקרה אחר לקח תמישה שקלים ובמקרה נוסף לקח בכח שרשרת כסף.
- 9
- 10 3. בדיון שהתקיים ביום 9.4.18 טען עו"ד קורן, ב"כ הנאשם לאיחור ניכר בהגשת כתב האישום
- 11 וביקש לקבל את נימוקי היועץ המשפטי לממשלה לאישור הגשת כתב האישום בחלוף שנה.
- 12
- 13 4. ב"כ המאשימה טענה בדיון שהסיבה שהתיק הוגש באיחור היא כי "ניסינו למצות אפשרויות
- 14 אחרות טיפוליות". לדבריה, בראשית שנת 2017 קיימה הפרקליטות התייעצות עם עו"ס
- 15 לחוק נוער, גב' כהן. תחילה היה הנאשם במעון "גילעם", לאחר מכן עבר להוסטל "בית
- 16 המעלות" אך ההליך הטיפולי לא צלח.
- 17
- 18 5. ב"כ הנאשם הגיב ואמר שאין לדברי ב"כ המאשימה זכר בחומר החקירה והוסיף וטען שלא
- 19 יכול להיות שבמשך שנה שלמה חיכו להתחלת הטיפול.
- 20
- 21 6. בדיון שהתקיים ביום 23.5.18 המשיכה ב"כ המאשימה, עו"ד אהרוני, להסביר את
- 22 השתלשלות האירועים. לדבריה התיק הועבר לפרקליטות בחודש אוגוסט 2016 והוקצה
- 23 לפרקליט בחודש ספטמבר 2017. בחודש ינואר 2017 נערכה התייעצות עם עו"ס לחוק נוער,

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

- 1 גב' כהן וזו ביקשה "שהתיק ישאר במצב סטטי כיון שבזמנו היה קטין במצב טוב מבחינה
2 טיפולית וכך אכן נעשה – כתב האישום לא הוגש. לאחר מכן הוחלט שנהיה במעקב בחלוף
3 חצי שנה כדי לעקוב אחרי ההליך הטיפולי של הקטין. בחודש אוגוסט 2017 התקבל דיווח
4 מעו"ס לחוק נוער על נסיגה בהתנהגות הקטין והקטין אף נעצר. באותה תקופה נפתחו לקטין
5 תיקים פליליים רבים אך כולם נסגרו מחוסר עניין לציבור".
- 6
7 7. בחודש אוקטובר 2017 פנתה המאשימה לראשונה לשירות מבחן. לטענת המאשימה, שירות
8 מבחן המליץ להגיש כתב אישום בתיק נוכח מצבו המדאיג של הקטין.
- 9
10 8. בהחלטתי בתום הדיון שהתקיים ביום 23.5.18 פרטתי את הקשיים בהתנהלות המאשימה
11 ובקשתי נימוקים מפורטים מטעם המשנה לפרקליט המדינה, מדוע ניתן לפרקליטות אישור
12 להגשת כתב אישום חרף הפגמים בהתנהלותה.
- 13
14
15 **תסקיר שירות מבחן**
- 16 9. ביום 19.7.18 הוגש תסקיר בעניינו של הנאשם. על פי התסקיר ביום 25.1.18 הגיע לשירות
17 מבחן כתב האישום הנוכחי ולא התקבלה בשירות כל הפניה מהמשטרה בעניין זה, ורק עם
18 קבלת כתב האישום התוודע שירות מבחן לתיק זה.
- 19
20 10. שירות מבחן ציין כי החל מחודש יולי 2015 התקבלו מספר פניות מהמשטרה בגין חשד
21 למעורבות בפלילים. בחלק מתיקי המב"ד העביר שירות מבחן למשטרה את הדאגות העולות
22 ממצבו של הנער: בחודש אוגוסט 2015 נשלחה הודעה למשטרה שאין באפשרות שירות מבחן
23 להמליץ בשל חוסר שיתוף פעולה מצד הנאשם; בתיק אחר נשלחה בחודש מרץ 2016 המלצה
24 שלא לסגור את התיקים התלויים ועומדים כנגד הנער מכיון שהנער והוריו לא משתפים
25 פעולה וקיימות דאגות רבות לגבי מצבו של הנער; בחודש ספטמבר 2017 נשלחה המלצה
26 נוספת למשטרה שלא לסגור תיקים פתוחים כנגד הנאשם.
- 27
28 11. לאחר הגשת כתב האישום בתיק זה חודש הקשר בין שירות מבחן לנאשם. בתסקיר צוין
29 שהנער הכחיש בשיחות בשירות מבחן את העבירות המיוחסות לו בתיק זה. שירות מבחן
30 סיכם באומרו: "לאורך הקשר עם שירות מבחן התרשמנו מנער צעיר שממשיך להיות מעורב
31 בפלילים ונמצא בסיכון אישי ועברייני גבוה. **בהמלצתנו למשטרה חזרנו והתרענו על הדאגות**

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

1 ממצבו והמלצנו לא לסגור את התיקים שנפתחו ובחלק מהתיקים אף המלצנו לזרז הוצאת
2 כתב אישום בעניינו " (ההדגשות הוספו על ידי – א.מ.).

3
4 12. בהיבט הטיפולי חזר שירות מבחן על המידע שהגיע מעו"ס חוק נוער והוסיף כי גם בפגישות
5 בשירות מבחן סרב הנאשם להשתלב במסגרות שהוצעו לו.

נימוקי היועץ המשפטי לממשלה

6
7
8 13. ביום 11.7.18 התקיים דיון נוסף בתיק. במעמד הדיון הוגש מסמך הנושא את הכותרת :
9 נימוקי היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב אישום לפי סעיף 14 לחוק הנוער (שפיטה ענישה
10 ודרכי טיפול) התשל"א – 1971.

11
12 14. להפתעתי התברר כי על המסמך חתומה עו"ד אהרוני. אזכיר כי עו"ד אהרוני עובדת
13 בפרקליטות מחוז ירושלים והיא עורכת הדין שקיבלה את ההחלטה בתיק אותה אמור
14 לבדוק היועץ המשפטי לממשלה.

15
16 15. זו פעם ראשונה בה אני נתקלת במצב בו מנסח עורך דין את תגובת היועץ המשפטי לממשלה
17 וברור כי לא לכך התכוון המחוקק כשביקש את מעורבות היועץ המשפטי לממשלה.

18
19 16. בדיון שהתקיים ביום 11.7.18 טענה עו"ד אהרוני שהתגובה נוסחה על דעת המשנה לפרקליט
20 המדינה (עניינים פליליים). איני יודעת למה התכוונה עו"ד אהרוני באמירתה "על דעתי".
21 המציאות היא כי בפועל אין בפני נימוקים מטעם היועץ המשפטי לממשלה. מסיבה זו בלבד
22 נכון היה להורות על ביטול כתב האישום בהעדר נימוקים, אך בשל חשיבות הסוגיה
23 המשפטית, בחרתי להתייחס למסמך כאילו נחתם על ידי בעל הסמכות.

24
25 17. על פי המסמך, שכתבה עו"ד אהרוני, ביום 26.1.17 דווח לפרקליטות מעו"ס לחוק נוער כי
26 בקשתם שהתיק לא יוגש בשלב זה שכן הנאשם מצוי במקום טוב מבחינה טיפולית. גם
27 בהמשך המסמך צוין כי "בקשת עו"ס חוק נוער באותו שלב היתה להימנע מהעמדה לדיון של
28 הקטין" לפיכך הוחלט בפרקליטות המחוז להמתין ולעקוב אחר מצבו של הקטין בטרם
29 תתקבל החלטה סופית בדבר העמדתו לדיון.

30
31 18. בהמשך המסמך צוין כי שאלת הקשר עם גורמי הטיפול שאינם שירות מבחן, שאלת העיכוב
32 בהגשת כתב אישום לצורך בחינת הליכי שיקום, ושאלות נוספות הנוגעות להליכי שיקום של

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

1 קטינים במהלך השנה שלאחר ביצוע העבירה כשיקול רלוונטי להחלטה אם להגיש כתב
2 אישום נגד קטינים – כל הנושאים הללו מצויים בימים אלו בבחינה, במסגרת עבודת מטה
3 המתבצעת בעניין זה.
4
5 19. במסמך מתייחסת עו"ד אהרוני למשתנה שגרם לשינוי בעמדת המאשימה – המלצת שירות
6 מבחן. כך נכתב בסעיף 6 למסמך "לגוף ההחלטה לאשר העמדה לדין, יובהר כי בבחינת
7 מכלול נסיבות העניין, ובשים לב להמלצת שירות מבחן להעמיד את הנאשם לדין – המלצה,
8 אשר לימדה כי הוא אינו נוטל אחריות למעשיו ואינו משתף פעולה עם גורמי הטיפול – מצא
9 המשנה לפרקליט המדינה (פלילי) כי האינטרס הציבורי מצדיק את העמדת הנאשם לדין אף
10 לאחר חלוף שנה מיום ביצוע המעשים".

דין

11
12
13
14 20. סעיף 14 לחוק הנוער קובע "אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה שביצע בהיותו קטין אם עברה
15 שנה מיום ביצועה אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה".

16
17 21. על החשיבות והעיקרון בסעיף 14 לחוק הנוער עמד בית המשפט בע"פ 499/80 יוסף ויצמן נ'
18 מדינת ישראל, פ"ד לה (1) 486 :

19 "ברור בעליל כי המחוקק ביקש למנוע העמדתו לדין של קטין בשל עבירות,
20 כאשר אחרי ביצוען עבר זמן רב יחסית, כדי להצמיד את הענישה או הזיכוי,
21 במידה רבה ככל האפשר, אל מועד ביצוע העבירה, וזאת ככל הנראה מתוך
22 הנחה, שמועד הגשת כתב האישום גם משליך על מועד קיום המשפט. טמונה
23 בכך המגמה למנוע הפרעה לתהליך ההתבגרות ולשיקום הדרוש, העלולה
24 להגרם על ידי השארתם של הליכים פליליים תלויים ועומדים במשך זמן רב,
25 דבר אשר יש בו כמובן כדי להשפיע במישרין על יכולתו של הקטין לתפקד
26 באופן רגיל".

27
28 22. בע"פ 987/10 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 02.08.10) כתב כב' השופט רובינשטיין :

29 " לנגד עיניו של בית המשפט המחוזי עמדה גם התמשכות ההליכים. אבקש
30 לייחד מילים מספר לנושא אחרון זה. המחוקק ראה לנכון לקבוע, בסעיף 14
31 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), כי "אין להעמיד אדם לדין בשל
32 עבירה שביצע בהיותו קטין, אם עברה שנה מיום ביצועה, אלא בהסכמת היועץ

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

1 המשפטי לממשלה". דומני, כי מכאן ניתן לגזור גם לגבי משך ההליכים בבית
2 המשפט עצמו, הצריך להיות מהיר ככל האפשר. הרציונל לכך ברור: השינויים
3 המתחוללים בקטין עם התבגרותו, הצורך בעיצובה ובייצובה של אישיותו, כל
4 אלה מצדיקים כי תוקנה לו ודאות משפטית בהקדם ככל האפשר אם הסתבך
5 בעבירה. על כן על מערכת התביעה, ולא פחות על בתי המשפט, לעשות לטיפול
6 מהיר בתיקיהם של קטינים".

7
8 23. הנחיות פרקליט המדינה מס' 1.5 העמדת קטין לדין לאחר שחלפה שנה מיום ביצוע העבירה
9 והעמדת קטין ובגיר לדין יחד קובעת בסעיף 2: "מנוסח הסעיף ניתן להבין כי על התביעה
10 לעשות כל מאמץ כדי שכתבי אישום בגין עבירות שאדם ביצע בהיותו קטין יוגשו בטרם חלפה
11 שנה ממועד ביצוע העבירה. אם מכל סיבה שהיא לא הוגש כתב אישום בתוך שנה מיום ביצוע
12 העבירה, כי אז רק במקרים מיוחדים המצדיקים זאת... יש להמליץ בפני היועץ המשפטי
13 לממשלה כי יתן את הסכמתו להעמיד את האדם לדין".

14
15 24. ההנחיה מפרטת את השיקולים אותם יש לשקול ובהם: חומרת העבירה, גיל המבצע בעת
16 ביצוע העבירה, פרק הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה, התפקיד שנטל הנאשם בביצוע
17 העבירה, מצב הראיות בתיק, עבר פלילי קודם וכן פעילות עבריינית נוספת שביצע הנאשם
18 אם ביצע וכן שיקולים נוספים הרלבנטיים בנסיבות העניין. על פי ההנחיה ניתן לבקש חוות
19 דעת מעודכנת מטעם שירות מבחן לנוער אך במקרה כזה יש לשקול האם הדבר לא יגרום
20 לעיכוב משמעותי בטיפול בתיק.

21
22 25. העבירות בוצעו בחודש מרץ 2016. כתב האישום הוגש כמעט שנתיים לאחר מכן, ביום
23 7.1.18.

24
25 26. בבש"פ 7955/13 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.04.14) קבע בית המשפט העליון:

26 "לנאשם עומדת האפשרות להעלות טענת הגנה מן הצדק ולתקוף במסגרתה
27 את תקינות או סבירות החלטה על ההעמדה לדין. אם בגדר בירורה של
28 טענה זו יסבור בית המשפט שיש מקום לקבל את בקשת הנאשם כי היועץ
29 יעלה על הכתב את הנימוקים שעמדו בבסיס החלטתו לפי סעיף 14 לחוק
30 הנוער, הוא מוסמך להורות כן. זאת באותם מקרים, חריגים מטבעם, בהם
31 לא ימצא די בטיעונים שיושמעו מפי המשיבה, באמצעות נציג היועץ, במענה
32 לטענת הנאשם".

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

- 1 27. ממסמך הנימוקים שהוגש בתיק זה עולה כי ההחלטה לאשר את הגשת כתב האישום על אף
2 שחלפה שנה מיום ביצוע העבירה נשענה על שני נדבכים אשר הוצגו למשנה לפרקליט המדינה
3 כעובדות והתבררו בדיעבד כפרשנות.
- 4
5 **הנדבך הראשון- המלצת עו"ס חוק נוער**
- 6 28. הנדבך הראשון עליו התבססה ההחלטה לדחות את הגשת כתב האישום הוא המלצתה
7 לכאורה של עו"ס חוק נוער. לפי נימוקי היועץ המשפטי לממשלה "ביום 26.1.17 דווח
8 לפרקליטות מעו"ס לפי חוק הנוער כי בקשתם שהתיק לא יוגש בשלב זה, שכן הנאשם מצוי
9 במקום טוב מבחינה טיפולית".
- 10
11 29. עובדה זו עליה מסתמך המשנה לפרקליט המדינה - אינה מדויקת מבחינה עובדתית. בדיון
12 שהתקיים ביום 11.7.18 הצגתי לצדדים הודעה ששלחה עו"ס חוק נוער ביום 23.5.18 בתנ"ז
13 54811-03-15. הודעתה נשלחה בתגובה לדברי עו"ד אהרוני כאילו עו"ס חוק נוער המליצה
14 שהתיק יישאר במצב סטטי וזאת מכיוון שהקטין במצב טוב מבחינה טיפולית.
- 15
16 30. במכתבה כותבת עו"ס לחוק נוער: "ברצוני להבהיר ענין זה. בתאריך 11.1.17 קבלתי בקשה
17 מפרקליטות המחוז לחוות את דעתי בעניין הגשת כתב אישום נגד הקטין. להלן תשובתי אשר
18 נשלחה בתאריך 26.1.17:
- 19
20 "לאחר חשיבה משותפת עם עו"ס מעון גילעם להלן תשובתי: במידה ויש אפשרות שכרגע לא
21 יעשה דבר עם התיק – שלא יסגר ושלא יוגש, אלא ישאר במצב פתוח (ססטי) אני בעד. **מעבר**
22 **לכך, לא אוכל לתת המלצה לגבי הגשה/לא הגשה של כתב אישום**. פלוני נמצא בשלב טוב
23 מבחינה טיפולית **ויתכן שהגשת כ"א תעזור ויתכן שלא**".
- 24 (ההדגשות הוספו על ידי – א.מ.)
- 25
26 31. משמעות הדברים היא כי החלטת הפרקליטה לדחות את הגשת כתב האישום, נבעה
27 מפרשנות שנתנה למכתבה של עו"ס חוק נוער. פרשנות זו נעשתה תוך התייחסות למשפט
28 מסוים שרשמה עו"ס חוק נוער והתעלמות ממשפט אחר שנכתב בחוות הדעת שלה. (ראה
29 פרוטוקול מיום 11.7.18, ע' 13 ש' 19-32). עו"ס חוק נוער אכן מעלה את האפשרות להשאיר
30 את התיק פתוח, אך במקביל כותבת מפורשות שאינה יכולה להמליץ בעניין הגשת כתב
31 אישום ואף מציינת שיתכן שהגשת כתב אישום תסייע לקטין.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

- 1 32. מסיבה שאינה ברורה, הסתפקה המאשימה בהתייעצות עם עו"ס לחוק נוער ונמנעה מיצירת
2 קשר עם שירות מבחן בטרם החלטה לא להגיש את כתב האישום במועד הקבוע בחוק. אפנה
3 בעניין זה לדברי קצינת מבחן גב' בן יצחק בדיון שהתקיים ביום 23.5.18 (ע' 7 ש' 32-30):
4 "אני תוהה מדוע ההתייעצויות היו מול עו"ס לחוק נוער ולא מול שירות מבחן. כשנשאלנו
5 ענינו. אנחנו בכלל לא ממליצים להעמיד לדין. אנחנו יכולים רק לומר שאנחנו לא ממליצים
6 לסגור, והסיבה לזה היא שאנחנו לא חשופים לחומר הראיות שהם מחזיקים".
7
8 33. כפי שעולה מהתסקיר במהלך התקופה בה התייעצה הפרקליטה המטפלת עם עו"ס חוק נוער,
9 שלח שירות מבחן בתיקים אחרים של הנאשם מספר המלצות למשטרה להגיש כתב אישום.
10 בחירת המאשימה לא להתייעץ עם שירות מבחן הובילה לדיס-אינפורמציה שעיקב את הגשת
11 כתב האישום ואת הטיפול בקטין.
12
13 34. אעיר כי גילוי חוות הדעת המלאה של עו"ס חוק נוער בפני בית משפט צריכה היתה להיעשות
14 על ידי המאשימה, והעובדה שרק זימונה של עו"ס חוק נוער על ידי בית משפט אפשר את
15 קבלת מלוא התמונה, מעוררת תחושת אי נוחות.
16
17 35. איני יודעת אם המשנה לפרקליט המדינה ראה את המסמך ששלחה עו"ס חוק נוער בטרם
18 אישר להגיש את כתב האישום אך ברור מהמסמך כי החלטתו ניתנה בהתבסס על הפרשנות
19 הסובייקטיבית שנתנה הפרקליטה למכתבה של עו"ס חוק נוער ולא מעמדתה המקצועית של
20 עו"ס חוק נוער.

הנדבך השני- המלצת שירות מבחן

- 21
22
23 36. הנדבך השני עליו הסתמכה ההחלטה לאשר הגשת כתב אישום לאחר שחלפה תקופה של
24 שנה, הוא המלצת שירות מבחן. "ביום 26.10.17 נמסר לפרקליטה המטפלת משירות המבחן
25 כי נציגי שירות המבחן נפגשו עם הנאשם, אולם לא ימשיכו לטפל בו, מכיוון שהוא מכחיש
26 את מעשיו ואינו משתף פעולה. עוד צוין כי שירות המבחן מודאג ממצבו וממליץ על העמדה
27 לדין".
28
29 37. גם במקרה זה, לא ראה המשנה ליועץ המשפטי מסמך בכתב משירות מבחן אלא הסתמך על
30 דיווחי הפרקליטה או על תרשומת פנימית שהיתה בתיק ביחס לדברים שנמסרו לה משירות
31 מבחן. ואולם, גם טענה זו של הפרקליטה נסתרה בצורה מפורשת על ידי שירות מבחן.
32

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

- 1 במכתב מיום 3.10.18 מציינת קצינת מבחן כי "רק ביום 25.1.18 הגיע לשירותנו כתב אישום
2 הנוכחי (ת"פ 18-01-14153). בשירותנו לא התקבלה כל הפנייה מהמשטרה בעניין תיק זה
3 ורק עם קבלת כתב האישום התוודענו לתיק זה. שירות מבחן דוחה את דברי המאשימה
4 בעניין ההמלצה שניתנה בשיחת הטלפון שהתקיימה יום 3.10.17: "שיחת הטלפון
5 שהפרקליטות קיימה עם שירותינו נערכה ביום 3.10.17 במועד בו טרם ידענו על העבירה
6 בתיק זה. לא יכולנו להתייחס בכתב או בשיחות הטלפון לתיק זה מאחר ולא קבלנו כל
7 הפניה אודותיו עד לקבלת כתב האישום". (ההדגשות הוספו על ידי – א.מ.)
8
9 38. איני מטילה ספק בדברי המאשימה כי ניתנה בשיחת הטלפון המלצה להגשת כתב אישום,
10 אך ההמלצה לא ניתנה ביחס לתיק זה וככל הנראה מדובר שוב בפרשנות מוטעית של עו"ד
11 אהרוני. איני מקבלת את דברי עו"ד עוזרי בתגובתו מיום 05.11.18 כאילו הציג שירות מבחן
12 עמדה "מתנדנדת". אכן בתחילה מסר שירות המבחן דברים שונים, אך עמדת שירות מבחן
13 בתסקיר מיום 3.10.18 נכתבה על ידי סגנית קצינת מבחן מחוזית, לאחר בדיקה מעמיקה של
14 הדברים, ואני מקבלת את דבריה כפשוטם.
15
16 39. החלטת היועץ המשפטי לממשלה לאשר הגשת כתב אישום התבססה על דיווחה של
17 הפרקליטה על המלצת שירות מבחן. המלצה שכזו לא ניתנה ואינה קיימת בתיק נשוא כתב
18 האישום. אמירות כאילו המליץ שירות מבחן להגיש כתב אישום בשל אי נטילת אחריות
19 משוללות כל יסוד מאחר וקצינת מבחן כלל לא שוחחה עם הנאשם על עובדות המקרה טרם
20 הגשת כתב האישום וממילא לא יכולה היתה לקבל התייחסותו לכך.
21
22 40. לא זו אף זו, שירות מבחן מציינ כי בשנים 2015-2017 נפתחו לנאשם 14 תיקים במשטרה.
23 תיקים אלו לא גובשו לכתב אישום והתיישנו. איני יודעת האם בדקה הפרקליטות את עמדת
24 שירות מבחן בתיקים אלו אך ברור ששיחת הטלפון לשירות מבחן היתה צריכה להיעשות
25 טרם ההחלטה על דחיית הגשת כתב האישום.
26
27 41. ראוי לציין בהקשר לדיווח שקיבלה עו"ד אהרוני על אי לקיחת אחריות, כי העדר לקיחת
28 האחריות אינו יכול לשמש כנימוק להגשת כתב האישום באיחור, שעה שהמאשימה לא ברה
29 את סוגיית לקיחת האחריות בטרם החליטה על דחיית הגשת כתב האישום.
30
31 42. שני הנדבכים עליהם הסתמכה החלטת היועץ המשפטי לממשלה לאשר את הגשת כתב
32 האישום נסתרו ובכך נשמט הבסיס העובדתי המצדיק את ההחלטה שהתקבלה.
33

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

- 1 43. למעלה מן הצורך, אתייחס לסוגיה המשפטית שעלתה בתיק זה. ב"כ המאשימה טענה בדיון
2 שיש למאשימה סמכות לקבל החלטה בתוך תקופת השנה, לדחות את ההחלטה ולא להגיש
3 כתב אישום. לשיטתה, לפרקליטות סמכות לחרוג מהוראות סעיף 14 וזאת על מנת לאפשר
4 המשך מעקב אחר ההליך הטיפולי. לשיטת הפרקליטות אין צורך בקבלת אישור יועץ משפטי
5 לדחיית הגשת כתב האישום ורק אם התקבלה החלטה סופית להגיש כתב אישום יש לפנות
6 לקבלת אישורו.
- 7
8 44. אכן, על פי הוראות החוק אין צורך במעורבות היועץ המשפטי בטיפול בתיק במהלך השנה
9 שנקבעה בסעיף 14 כתקופה להגשת כתב אישום נגד קטין. עם זאת, על מנת שלמאשימה
10 תהיה הזכות לחרוג מתקופת השנה בשל צרכים טיפוליים, יש צורך, לדעתי, בהוראת חוק
11 מפורשת.
- 12
13 45. גם אם הייתי סבורה שהמאשימה רשאית לדחות את הגשת כתב האישום מצרכים טיפוליים,
14 ולמען הסר ספק אבהיר כי לדעתי יש צורך בהוראת חוק מפורשת, הרי שהליך הוגן מחייב
15 שאם רוצה המאשימה לקבל החלטה על קיום ההליך הפלילי בהתאם לתוצאות ההליך
16 הטיפולי עליה לידע את הנאשם בכך.
- 17
18 46. כידוע, קיימים הסדרים שונים המאפשרים המרת ההליך הפלילי בהליך טיפול. כך בשלב
19 החקירה במשטרה: הליך טיפול מותנה או הליך חלופי לפי סעיף 12א לחוק הנוער וכך בשלב
20 שטרם הגשת כתב אישום ועד לשלב ההליך המשפטי.
- 21
22 47. על פי הוראת סעיף 12א הגורם המוסמך להפנות הליך חלופי הוא שירות מבחן. כך נקבע
23 בסעיף 12א(ב):
- 24 **"קצין מבחן שקיבל הודעה כי נתגלה בחקירה פלילית שקיים יסוד להעמיד**
25 **לדין קטין... יבדוק אם להפנות את הקטין להליך חלופי ויעביר את תוצאות**
26 **בדיקתו לקצין המוסמך או לתובע. מצא הקצין המוסמך או התובע כי ניתן**
27 **להפנות את הקטין להליך חלופי, יודיע לקצין המבחן וקצין המבחן יהיה רשאי**
28 **להפנות את הקטין להליך כאמור.."**
- 29
- 30 הסעיף מחייב את הסכמת הקטין להשתתף בהליך החלופי וכן מתנה את קיום ההליך בכך
31 שהנער מכיר במעורבותו באירוע המיוחס לו. על פי הוראת החוק, נדרשת מעורבות שירות
32 מבחן לנוער בהליכים אלו לצורך גיבוש התוכנית הטיפולית.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

48. על פי דברי ההסבר לסעיף זה:

1 " הצעת החוק המתפרסמת בזה נועדה ליצור הליך חלופי להליך הפלילי
2 בעניינם של קטינים, שלא יתנהל בפני בית משפט. מוצע לקבוע כי הליך כאמור
3 יעוגן בנוהל. את פרטיו יקבעו השר לביטחון הפנים, שר הרווחה והשירותים
4 החברתיים ושר המשפטים, וייכללו בו, בין היתר, שיקולים ותנאים להפניית
5 קטין להליך חלופי, תנאי סף לקיומו של ההליך, והוראות לעניין הגורם
6 האחראי לביצועו. ביסוד הצעת החוק עומד הניסיון להתמודד עם קטין מבצע
7 עבירה בדרכים חלופיות, בהנחה שההליך הפלילי אינו תמיד פתרון הולם לכל
8 הגורמים המעורבים בו... בנסיבות אלה, מוצע לקבוע בחוק את המנגנון לבחינת
9 מידת התאמתו של קטין להליך חלופי, את השיקולים המרכזיים התקפים לכל
10 הליך חלופי ואת משמעות סיומו של ההליך החלופי"

11 (הצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (תיקון מס' 15) (הליך
12 חלופי), התשס"ח-2008, ה"ח הכנסת 400).

13 49. בענייננו, אכן קיים בתיק טופס הפניית קטין מהמשטרה לשירות מבחן אך אין אישור לכך
14 שהטופס אכן נשלח. שירות מבחן דיווח שלא קיבל הודעה על תיק זה.

15 50. הפרקליטה המטפלת החליטה ביוזמתה לנקוט בסוג של הליך חלופי כאשר היא מאפשרת
16 את התקדמות ההליך הטיפולי תוך התעלמות מתקופת ההתיישנות הקבועה בסעיף 14 וללא
17 הצבת תנאי מקדמי של לקיחת אחריות ובחירה לבסוף להגיש כתב אישום עקב כשלון ההליך
18 הטיפולי.

19 51. כאמור לעיל, להבנתי, יש צורך בהוראת חוק מפורשת על מנת שתוענק לפרקליטות סמכות
20 לחרוג מתקופת השנה שנקבעה בסעיף 14. ניתן להשוות זאת להוראת חוק אחרת שאינה
21 ספציפית דווקא לנוער: כאשר ביקש המחוקק להשאיר בידי המדינה סמכות להשאיר תיק
22 תלוי ועומד עם אפשרות לחידושו, עשה כן מפורשות. כך לדוגמה הוראות החוק בעניין עיכוב
23 הליכים. בסעיף 231 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב – 1982 קבע המחוקק כי
24 היועץ המשפטי לממשלה רשאי בכל עת שלאחר הגשת כתב אישום ולפני הכרעת הדין לעכב
25 את הליכי המשפטי. ובסעיף 232 לחוק קבע את התקופות בהן רשאי היועץ המשפטי לממשלה
26 לחדש את ההליכים.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

52. השארת שיקול הדעת בידי הפרקליטות מתי ההליך הטיפולי מצדיק חריגה מהוראת סעיף 14 להגשת כתב האישום בתוך תקופת השנה ומתי לא, מובילה לאכיפה בדרגות מובנית בהתאם לעורך הדין הספציפי בפרקליטות המטפל בתיק, להארכת תקופת ההתיישנות של הקטין באופן בלתי מוגבל, עלולה להוביל לטעות בפרשנות כפי שקרה במקרה זה, ובנוסף מצב זה אינו מאפשר בקורת שיפוטית ופוגע בזכויות הקטינים כנאשמים.
53. אפנה בעניין זה לדוח מבקר המדינה, דוח שנתי 64 שנתי בשנת התשע"ד – 2014. בפרק המתייחס להיבטים בטיפול המשטרה בקטינים המעורבים לכאורה בפלילים, מתייחס המבקר לשונות הקיימת בהליך טיפול מותנה בין המחוזות השונים במשטרה: **"לדעת משרד מבקר המדינה, על מחלקת הנוער במטה הארצי לבחון אם השונות נובעת מסיבות אובייקטיביות או שמא יש מחוזות הבוחרים במסלול מחמיר לעומת מחוזות אחרים הנוטים להעדיף את המסלול המקל. על מחלקת הנוער לפעול לכך שבכל המחוזות יוטעמו ההנחיות בדבר הליכי הטיפול הרצויים בקטינים בהתאם לחוק הנוער, לנוהלי המשטרה ולעקרונות שהותוו בפסיקת בית המשפט בתחום הטיפול בקטינים."**
- דברים אלו שנאמרו לעבודת המשטרה יפים גם לעניין עבודת הפרקליטות בתיקי הנוער.

מהכלל אל הפרט

54. איני יודעת מה היתה מטרת המאשימה בהגשת כתב האישום בתיק זה. האם ביקשה לקדם באמצעות ההליך הפלילי את ההליך השיקומי או שהחליטה לנקוט בסנקציה כלפי הנאשם בשל העדר הליך טיפולי.
55. אם ביקשה המאשימה לקדם באמצעות ההליך הפלילי את הטיפול בעניינו של פלוני אוכל לומר כמי שמטפלת בהליכים לפי החוק הנוער (טיפול והשגחה) המתנהלים בעניין פלוני מאז שנת 2015, שאין בהליך הפלילי כדי לתרום לטיפול בו.
56. כשלון ההליך הטיפולי שמשמש במקרה זה כבסיס להגשת כתב האישום באיחור ניכר, אינו יכול לרבוץ לפתחו של הנער. אמנם הקטין מתנגד למסגרות חוץ ביתיות שונות שהוצעו לו ואינו משתף פעולה עם גורמי הטיפול, לקטין נפתחו תיקים נוספים וברור כי מצבו אינו טוב. נסיונות לשילובו של הקטין בבתי ספר בקהילה אינו עולה יפה ואין חולק כי מדובר בנער אשר זקוק למעטפת טיפולית אינטנסיבית במסגרת חוץ ביתית כוללנית.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

- 1 57. עניינו של הקטין הגיע לדרגים הבכירים ביותר במשרד הרווחה וביום 14.10.18 אף העבירה
2 לשכת מנכ"ל משרד הרווחה את תגובת עו"ס ראשית לחוק נוער ביחס לעיכוב בהשמת הקטין
3 במעון נעול.
4
5 58. בית המשפט ממתין למקום במעון נעול תקופה ארוכה. צו מעון נעול ניתן לראשונה בחודש
6 ספטמבר 2017. הממונה על ההשמה במעונות חסות הנוער הודיעה בחודש מאי 2018 (!) שעל
7 אף שלהערכתה הנער אינו יכול להיעזר במערך חסות הנוער בשל מונמכות קוגניטיבית, הוא
8 נמצא ברשימת המתנה במקום "שביעי שמיני אך יש גם את הנערים של שירות מבחן".
9
10 59. בהחלטתי בתנ"ז 15-03-54811 מיום 27.5.18 ציינתי כי על אף עמדת חסות הנוער שמעון
11 נעול אינו מקום ההשמה המתאים, לא הוצעה לבית משפט מסגרת חוץ ביתית חלופית. ביום
12 18.10.18 נערתני לבקשת עו"ס ראשית לחוק נוער גב' לוי והוריתי על הפניית הקטין לראיון
13 בפנימית "בני ארזים". כצפוי, ביום 28.10.18 הודיעה גב' כהן כי הקטין לא שיתף פעולה
14 והראיון בוטל. בעקבות כך שבתי והתרעתי על הצורך בהשמה במעון נעול.
15
16 60. ביום 12.11.18 הודיעה עו"ס חוק נוער שהקטין יקלט במעון נעול בתאריך המצוין בהודעתה.
17
18 61. כפי שציין בית משפט העליון בבש"פ 9222/12 פלוני נ' מדינת ישראל:
19 **"ככל שעסקינן בקטינים, אשר ההמלצה לגביהם היא להשמה במעון נעול,**
20 **אך הדבר נמנע מהם בשל מצוקת מקום, ראוי להתחשב ביתר שאת**
21 **בשיקולים השיקומיים... היעדרם של מקומות מספיקים עבור קטינים**
22 **במעונות נעולים, כאשר הנחה היא שחובתה של המדינה לספק את אותם**
23 **המקומות, מצדיק במקרים אלה את הטיית הכף במידה מסוימת לטובת**
24 **חירותו של הקטין ושיקולים שיקומיים."**
25
26 62. עו"ס לחוק נוער המטפלת בקטין עשתה כל שביכולתה כדי לשלב את פלוני במסגרות לימוד
27 בקהילה ובמסגרות חוץ ביתיות שונות והנער הדף את היד שהושטה לו. ואולם, לא ניתן
28 להטיל על כתפי הקטין את מחדלה של המדינה לספק לו טיפול במסגרת נעולה.
29
30 63. יתכן שאם היה מקום במעון נעול מיד לאחר שהתקבלו דיווחים בעייתיים מהוסטל "בית
31 המעלות" ניתן היה לסייע לפלוני לעלות על דרך המלך, יתכן שאם היה מוגש כתב אישום
32 במועד, היה הנער נכנס לרשימת המתנה מכח היותו "נער של שירות מבחן" ומקבל עדיפות.

בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-01-14518 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

תיק חיצוני: 136864/2016

1 אומר יותר מזה, יתכן שאם היה מוגש כתב האישום בסמוך למועד ביצוע העבירה, ניתן היה
2 למנוע את ההתדרדרות במצבו של הקטין ואולי באותה תקופה אכן היה להליך הפלילי כיצד
3 לתרום להליך הטיפולי.

4
5 64. כאמור לעיל, בשבוע האחרון נקבע מועד לקליטת פלוני במעון נעול, ולפיכך כיום, אין מקום
6 לדאגת הפרקליטות לכך שתינתן לקטין הזדמנות להשתקם.

לסיכום

7
8
9 65. השתלשלות האירועים בתיק מחזקת את הצורך בכך שגורמי התביעה ישמרו על הוראת סעיף
10 14 ויתנו משקל להליך הטיפולי כל עוד נעשה ההליך בתוך תקופת השנה. משעה שהמחוקק
11 קבע הוראות חוק מפורשות ביחס לקטינים, לא ניתן להתייחס להוראות אלו כהמלצה שאינה
12 מחייבת.

13
14 66. שמירה על הוראות החוק מצד גורמי הפרקליטות מחויבת המציאות ביתר שאת כאשר
15 מדובר בקטין המאובחן כבעל מונמכות שכלית קוגניטיבית.

16
17 67. כאמור לעיל, הנימוקים ששימשו כבסיס להחלטת היועץ המשפטי לאשר הגשת כתב אישום
18 נמצאו ללא עיגון במציאות.

19
20 68. בהתאם לפסיקה שקלתי אם לנקוט באמצעי מידתי חמור פחות מאשר ביטולו של כתב
21 האישום אולם במקרה זה התנהלות המאשימה רצופת טעויות ועקרונות חוק הנוער נרמסו
22 ללא משים והביאו לפגיעה ממשית בתחושת הצדק. לאור זאת, אני מורה על ביטול כתב
23 האישום.

24
25 69. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

26
27 ניתנה היום, י' כסלו תשע"ט, 18 נובמבר 2018, בנוכחות הצדדים.

28
29 א.ג. 16/11/18

אביטל מולד, שופטת